

Verslag Liniecommissie Nieuwe Hollandse Waterlinie 2 juni 2016

DATUM	2-6-2016
AANWEZIG	J. Meijers (provincie Gelderland), J. Geldhof (provincie Noord Holland), M. Pennarts-Pouw (provincie Utrecht), H. Swinkels (provincie Noord-Brabant), R. Smouter (Opdrachtgevers NHW), J. Ruiten (secretaris), C. Bugter (Projectleider Unesco-nominatie), M. Kraan (verslag)
AFWEZIG	-

Opening en mededelingen

- Jaap geeft een korte vooruitblik op het werkbezoek dat is gepland op 25 augustus a.s. naar werelderfgoed de Waddenzee. Uitgenodigd zijn de bestuurders van de NHW, kwaliteitsteam en enkele ambtelijk vertegenwoordigers en een aantal belangrijke stakeholders en grote eigenaren.
- Op 1 december is er een linesymposium gepland van de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie. Aanleiding: Stelling 20 jaar Unesco status. In de ochtend zal worden teruggeblikt op de ontwikkeling van de Stelling tot Werelderfgoed. In de middag wordt vooruitgekeken en zijn er workshops en een interactief programma gepland waarin actuele vraagstukken aan de orde komen zoals de voorgenomen uitbreiding van de SvA met NHW in 2019 en benutting van het erfgoed. Voor het symposium worden behalve de betrokken bestuurders vooral maatschappelijke partners uitgenodigd.
- Vervolg Kenniscentrum. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met Menno van Coehoorn, Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH), Nationaal Militair Museum (NHM) en het Waterliniemuseum. Er is bereidheid om mee te werken aan een Kenniscentrum NHW en bij de exploitant van Fort bij Vechten bestaat een positieve grondhouding en bereidheid om over de huisvesting op het terrein van het Waterliniemuseum en de verdere inrichting verder te praten. Nog nader uitgewerkt dient te worden hoe het KC operationeel te maken, wijze waarop digitale informatie te verbinden en te ontsluiten. Er wordt gedacht aan een coöperatie van partijen die de kennisborging voor zijn rekening neemt aangestuurd door de siteholder en financieel gestuurd door prov. Utrecht, RCE/VER Nationaal programma. Het lijkt niet mogelijk om een kenniscentrum in de lucht te houden zonder een structurele financiële bijdrage. Uiterlijk eind 2016 moet het kenniscentrum in werking zijn.
- Henry Swinkels meldt dat er vrijdag 27 mei een partners, gemeenten en betrokkenen van de Zuiderwaterlinie een inspiratiebijeenkomst is gehouden op de Markt in Bergen op Zoom. Er was veel enthousiasme over het samenwerking met betrokken met de linie als verbindend element. Wellicht een idee om iets dergelijks ook voor de stakeholders in de NHW en SvA te doen.

UNESCO nominatiedossier en managementplan

Er is een procesaanpak opgesteld voor uitwerken van de steunbetuiging voor het nominatiedossier, van gemeenten, waterschappen en grote eigenaren. Het doel van de steunbetuiging is bewustwording en draagvlak bij de betrokken partijen ter ondersteuning van het besluitvormingsproces in GS en PS, op rijksniveau en richting Unesco. De bereidheid is groot om mee te werken aan de steunbetuiging. Exploitanten, vrijwilligers en andere betrokkenen worden meegenomen in het proces (hoewel zij niet ondertekenen). De liniecommissie is akkoord met de voorgestelde procesaanpak.

Caroline Bugter heeft een toelichting geven op de het concept nominatiedossier en managementplan inclusief de begrenzingsproblematiek. Het managementplan is een dynamisch document en het handvat voor de toekomstige siteholder. In het MP wordt aangegeven hoe met beschermen, beheren en doorontwikkelen en uitdragen wordt omgegaan. Het MP voor de NHW en sluit aan op het al bestaande MP voor de SvA. Afspraak

om met één MP bij Unesco in te dienen. Het voorstel is om dit te doen dmv een koepel op de twee afzonderlijke managementplannen en op termijn de documenten samen te voegen.

Aandachtspunt is dat het huidige MP van de SvA niet is voorgelegd aan Unesco. Het huidige document is opgesteld met de op dat moment vigerende guidelines die inmiddels gewijzigd zijn.

De liniecommissie is akkoord met vrijgave concept MP (incl. oplegnotitie). De LC stelt voor om een reactienota op te stellen waarin naast (een samenvatting van) de reacties wordt aangegeven hoe met de reacties wordt omgegaan. Op 15 juni gaat het concept managementplan naar buiten.

Het nominatiedossier is aangepast, het Icomos advies 'Bitter en Zoet' is meegenomen en in inhoudelijk is e.e.a. verder uitgewerkt. Nog toegevoegd moet worden: de begrenzing, resultaten uit de rapportage Integriteit en Authenticiteit en de Landschapsanalyse. Verder moeten de afbeeldingen en bijlagen worden toegevoegd. Alle informatie is ook op kaart weergegeven gerangschikt in lagen zie onderstaande link naar de App:

<http://utrecht.maps.arcgis.com/apps/MapAndAppGallery/index.html?appid=62838034b8c04d268371bf0cec9d8120>

Voorstel is een begrenzungssystematiek met bestaande regimes als bufferzone. De argumentatie wordt opgebouwd aan de hand van gesprekken met de vier provincies ambtelijk, bestuurlijk en de juristen van de vier provincies. De begrenzing nu geen beslistpunt maar komt terug op de agenda in september als de inventarisatie rond is. In september komt ook het gehele Unesco ND en het MP incl. reactienota opnieuw op de agenda. De LC geeft het advies een goede leeswijzer/ samenvatting toe te voegen zodat duidelijk is wat de meerwaarde is van lezen van dossier voor GS en PS. Voor Unesco wordt er een andere samenvatting opgesteld overeenkomstig de Unesco guidelines.

Siteholderschap

Op dit moment worden de mogelijke vormen van invulling van het siteholderschap onderzocht. Er wordt gezocht naar een smalle aanpak, zonder uitvoeringsorganisatie. Een bestuurlijk/publiek gremium en samenwerking met private partijen.

Om de ambitie scherp te stellen zijn gezamenlijk mindmaps gemaakt op basis van de volgende vragen:

1. wat ziet u als toekomstbeeld voor het Unesco-werelderfgoed na 2020?
2. wat ziet u als gezamenlijke taak/opgave/ambitie voor de siteholder, ook in relatie tot het Pact van Alena?
3. welke rol kunnen andere partijen en partners vervullen en hoe krijgen we ze zover?
4. Tenslotte: hoe wordt dit eerste/voorlopige resultaat vwb de contouren van siteholderschap teruggelegd in de colleges van GS.

Conclusie:

Ad. 1 Toekomstbeeld: Uitdragen van de NHW + SvA in Nederland en internationaal. Voortzetten en uitbouwen bestuurlijke samenwerking en andere linie betrokkenen zoals vrijwilligers.

Ad. 2 Taak/opgave/ambitie siteholder: Duidelijk is dat de provincies ambitie hebben met de NHW + SvA, ook na 2020. Duidelijk is dat de ambitie groter is dan als siteholder strikt noodzakelijk is. Nog niet geheel duidelijk is hoe het siteholderschap eruit zal zien.

Ad. 3 Rol van provincie/overheid versus rol van andere partijen: Stakeholders verbinden/ in beweging brengen en helpen door te inspireren ipv overnemen. Ambitie om te faciliteren en ondersteunen maar wel sturing als dit nodig is.

Ad 4. Hoe verder & terugleggen bij GS/PS: Synchroniteit in provincies, PS traject voorstellen en gelijktijdig uitvoeren.

Uitwerking van de mindmaps, zie de bijlage bij dit verslag.

SLO

In het tweede gesprek van de Opdrachtgevers met de Raad van Toezicht van SLO van 18 mei is gebleken dat In het tweede gesprek met vertegenwoordigers van SLO (Raad van Toezicht en directeur SLO) dat heeft plaatsgevonden op 18 mei is bevestigd dat:

- SLO nog niet op eigen benen kan staan
- SLO zich zou kunnen vinden in een inperking van communicatie en marketing. SLO gaat er hierbij vanuit dat de toekomstig siteholder zorg draagt voor financiering van deze taken.
- SLO kan op eigen initiatief (voor derden) andere taken verrichten.

De liniecommissie is akkoord met het voorstel waarin wordt voorgesteld dat SLO om vervolgfafspraken te maken over de publiekscommunicatie en marketing voor NHW incl. de financiering hiervan.

Overig

Het verslag van 17 maart is vastgesteld.

Actie- en besluitenlijst 2 juni

Volg nr	Dd	Besluit / Afspraak	actie	Svz
1	31/12/'15	Kenniscentrum Uiterlijk eind 2016 moet het kenniscentrum in werking zijn.	Linieteam/ Jaap Ruiter	
2	2/6/'15	Unesco nominatiedossier en managementplan De liniecommissie is akkoord met vrijgave concept managementplan (incl. oplegnotitie).	Linieteam/ Werkgroep Unesco	
3	2/6/'15	Steunbetuiging Unesco proces De Liniecommissie is akkoord met de voorgestelde procesaanpak voor de steunbetuiging van gemeenten, waterschappen en grote eigenaren.		✓
4	2/6/'15	SLO De LC is akkoord met het voorstel waarin wordt voorgesteld dat SLO zich gaat concentreren op publiekscommunicatie, marketing forten, loketfunctie en netwerk (community) en uitwerking van het voorstel om SLO gericht op deze activiteiten in te zetten in de periode na 2017.		
5	15/9/'15	Volgend overleg Het Unesco nominatiedossier incl. begrenzing en managementplan incl. reactienota opnieuw agenderen. De LC geeft het advies een goede leeswijzer/ samenvatting toe te voegen voor GS en PS.		

De volgende Liniecommissie is gepland op do 15 september 11-13 uur op Werk aan het Spoel te Culemborg.

Bijlage uitwerking mindmaps voor onderwerp siteholderschap

Om de ambitie scherp te stellen zijn gezamenlijk mindmaps gemaakt op basis van de volgende vragen:

1. wat ziet u als toekomstbeeld voor het Unesco-werelderfgoed na 2020?
2. wat ziet u als gezamenlijke taak/opgave/ambitie voor de siteholder, ook in relatie tot het Pact van Altena?
3. welke rol kunnen andere partijen en partners vervullen en hoe krijgen we ze zover?
4. Tenslotte: hoe wordt dit eerste/voorlopige resultaat vwb de contouren van siteholderschap teruggelegd in de colleges van GS.

Ad 1. Toekomstbeeld

- Inspiratie met agenda van activiteiten gekoppeld aan NHW
- Beleving rond NHW
- Herkenbaar in landschap
- Gretige ondernemers -> iedereen wil aanhaken bij NHW
- Het merk 'NHW' forten, fietsen, evenementen. Iedereen weet dat je bij de NHW een bijzondere ervaring opdoet
- Behoud door ontwikkeling
- (Inter)nationale erkenning en herkenning van de OUV
- Militaire verdediging middels water
- Verdieping van het verhaal van de waterlinie als verdedigingswerk
- Voorzetting bestuurlijke samenwerking provincies, gemeenten, etc
- Ruimte voor creatief ondernemerschap (werkgelegenheid)
- Veel vrijwilligers uit gebied 'eigenaarschap'
- Relatie andere linies is/wordt onderzocht (zonder ambitie dat alles Unesco werelderfgoed moet worden).
- Beleving heeft voldoende vorm. Er is veel te doen. Alles is toegankelijk. Zowel fysiek als voor een redelijke prijs.
- In iedere toeristische folder in het gebied staat SvA + NHW
- Iedere Nederlander kent NHW+SvA

Ad. 2 Taak/opgave/ambitie siteholder

- Ook in de 'beheerfase' betrokken blijven
- Stakeholders verbinden/ in beweging brengen
- Doen wat minimaal voor Unesco nodig is
- +Kwaliteit afhankelijk van verbreding, hoe meer deelnemers te meer kansen
- Overheid verschuift van voor-naar achtergrond, wordt meer faciliterend en ondersteunend
- Inspireren niet overnemen
- Eigenaren & initiatiefnemers helpen ontwikkelen door kansen te laten zien 'inspireren'
- Gezamenlijke promotie van de SvA en NHW en de onderliggende stellingonderdelen, forten etc.
- Nieuwe financieringsmodellen
- Internationale profilering en marketing

Ad 3. Rol van provincie/overheid versus rol van andere partijen

- Helpen/faciliteren door loketfunctie en kenniscentrum
- Netwerken samenbrengen 'evenement'
- 'Basis' aan infrastructuur
- Linie-ambassadeur, hoofdkwartier, boegbeeld

- Eigenaren / exploitanten: zorgen voor dagelijks beheer/exploitatie
- Doorontwikkelen SLO-model
- Na 2020 een nieuw Pact sluiten met betrokken partijen
- Provincies: Ruimtelijke borging en kaders. Koepelrol naar alle stakeholders waken over behoud universele waarden
- Onze rol Faciliteren, inspirerend, stimulerend, ondersteunend. Om dit te doen is nodig:
 - Open houden
 - (Financiële) prikkels
 - Soepele regels die toch comfort geven om binnen onze ambitie te blijven

Ad 4. Hoe verder & terugleggen bij GS/PS

- Synchroniteit in provincies
- Verbeelding grensoverschrijdend
- Al die vrijwilligers blijven meenemen en waarderen!
- Film (vb ridders van Gelre)
- Impressie n.a.v. flappen en discussie in 4 GS-en brengen. Daar ook PS traject voorstellen en gelijkloidend en gelijktijdig uitvoeren.
- Waterlinie Position Paper
 - Filosofie
 - Aanpak
 - Organisatie
- Gezamenlijk belang Rijk, provincies, gemeente eigenaren blijven voeden. Jaarlijkse ontmoeting stakeholders.